

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Det unge Tyskland (1890)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 636. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753868513280/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Store, naar vi læser de almindelige lærde Fremstillinger af deres Virksomhed. Tager man en Filosofiens Historie, saa findes de der ordnede, numererede, saa de alle tager sig ens ud. Der staar de paa Række, behandlede med samme Agtelse og Interesse: Schelling, som var et Geni og en Charlatan, Trendelenburg, som lod sig ansætte af Eichhorn og benyttede sin Medbør efter Altensteins Død, Strauss, som var en Tænkere af anden Rang og et Stykke af en Pedant, Karl Vogt, som var et Talent og en Lækkermund, Lotze, som var en Professor i Filosofi, en udmærket Professor men ikke mere, og mellem dem Feuerbach sideordnet med flere Andre i en Rubrik, maaske endog som ensidig underordnet Stympere, der har kaldt sig Virkelighedsidealister eller lignende. — Sligt slapper og fordærver.

Han var stor. Det vil sige, at der er et stort aabent Rum omkring ham til alle Sider. Det vil sige, at vil vi forstaa ham, maa vi ryste af og kaste ud alle disse, alt dette, som i Lære- og Haandbøgerne trænger sig om ham. At han var stor, betyder, at han staar paa en anden Højflade. Har vi faaet Øje paa Skikkelsen som den staar der ensom, saa indfinder Ærefrygtsforholdet sig af sig selv.

Thi saa jævn han end var i Forholdet til Venner, der er en uhyre Alvor over denne Skikkelse. Man se blot paa dette Aasyn, hvor Alt er Stil, den strengeste, strideste Stil, og alle Træk Geniets. Der er Stil i den mægtige Pandc, i de smaa Øjne, i det store, vifteformige Skæg. Der ligger Magt deri, Magt og Højhed, og den mandigste Skønhed, bronzeagtigt barsk.

Selv et Geni udspringer han fra en Slægt af lutter evnestærke Mennesker: Faderen, Tysklands første Kriminalist, Broderen, Søsteren, Brodersønnen, alle geniale. Han bliver født 1804 i Landshut, studerer i Heidelberg, er Teolog, først troende, saa kritisk, dernæst Filosof, først abstrakt, saa stedse mere virkelighedskær. Han udgiver uden Navn sine *Tanker om Død og Udødelighed*, der bliver beslaglagte, derefter frigives paany. Da hans Forfatterskab til denne Bog bliver bekendt, afslaaes gentagne Gange hans Ansøgning om et Professorat i Sydtyskland og senere hen en Række lignende Forsøg fra hans Side paa igennem lærde Mænds Beskyttelse at opnaa en Universitetslærers Stilling i Berlin, Frankrig, Schweiz, Grækenland. Han lever da fra 1836 af et stille Privatliv (til 1860 paa Brückberg ved Ansbach, senere i Rechenberg ved Nürnberg), i sine modnere Aar et Eneboerliv